

Så en anden bli'r, hvad aldrig jeg ku' være

AF REKTOR LARS-HENRIK SCHMIDT

* Det pædagogiske arbejde er kendetegnet ved opbyggelighed. Man bygger noget op, men til væksten hører også slagsiden. Ting går til. Omkring os samler støvet sig. Det vidner ikke kun om mærkelige væsner som støvmider, men også om forgængelighed. Alting kan gå itu. Vores verden har denne karakter af, at noget bliver til på bekostning af noget andet. Døre åbnes ved, at muligheder lukkes. Denne endelighed er mortaliteten, men vi takker vores gud og skaber for nataliteten. Noget nyt kan hænde. Dødens uafvendelighed er tragisk, men den er ikke sørgelig. Det er sørgeligt, når noget indtræffer, som kunne være afværget, hvilket igen betyder, at man kan bebrejde nogen, at udfaldet ikke blev et andet.

Engang var meningen med at være barn at blive voksen – og så kunne man for øvrigt drømme om at blive som barn på ny. Imidlertid er udvikling også afvikling, for man mister pusten undervejs, og så skal man hjælpes. Det har vi så pædagoger til; nemlig til at hjælpe et andet menneske til at hjælpe sig selv. Når man vil være pædagog, så handler det om at forholde sig til, hvordan man gør en hjælpende hånd gældende. Pædagogik handler jo ikke om at bryde og flytte sten. Fru Jensen på Valby Langgade er ikke en sten. For hun kan protestere og sige, at vores hjælp ikke hjælper hende, fordi vi tager fejl af, hvad der hjælper, og hvordan det gør det. Men tag ikke fejl: Aldrig kommer denne verdens hr. og fru Jensen'er ud af afhængigheden af andre. Det er fint nok, thi der er ikke nogen udgang af vores afmægtighed. Denne skæbne er ikke selvforskyldt, blot et tragisk vilkår ved at være menneske.

Men hvad hjælper det at oplyse om disse vilkår i en tid, hvor vi næppe før har været så mange, der så ofte er tvunget til at forholde os til at miste formåen og kompetencer og til at udvikle nye. Rundt om os græder folk, fortrinsvis folk i den forandringsramte offentlige sektor, over, at de skal lave endnu et kompetencyrk for duelige human resources. Protest-tårerne opstår, fordi det i første omgang kan være mere end vanskeligt at se en ny og problematisk jobsituation som en positiv udfordring. Afvikling handler om at erfare et tab, det vil sige om noget uafvendeligt, i modsætning til at miste en styrke, som kan vende tilbage.

Det handler om liv og død. Den medicinske diskurs har tiltrukket sig så meget opmærksom, fordi den handler om dette. Vi har blot glemt, at den pædagogiske diskurs også gør det – det tager bare lidt længere tid. Forandringsledelse handler derfor om ikke at blive for selvberørende. Gør en ledelse det, så forstår den sig ikke på ledelse. Ledelse er pædagogisk. Det betyder, at lederen må

”Engang var meningen med at være barn at blive voksen – og så kunne man for øvrigt drømme om at blive som barn på ny. Imidlertid er udvikling også afvikling, for man mister pusten undervejs, og så skal man hjælpes”

forlade sig på andres erfaring, når der skal udvikles og afvikles. Det tager tid at afvikle afmagtserfaring, og er der mangel på respekt for, at det tager et stykke tid, så perverteres pædagogik til simpel beherskelse. En pædagog skal bryde sig om protester ved at være parat til at begrunde sine afgørelser eller ved at tage protesterne til efterretning. Vores udfordring er imidlertid, som altid, at lade være med at forlade os på politiske ledere, der har mistet tålmodigheden – og respekt – for tid til afvikling og udvikling. Vores udfordring er at få brudt tiltroen til politiske ledere (ikke mindst blandt de politiske ledere selv) som guddommelige kraftkarle.

Også Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU) erfarer det for tiden. DPU er nu på vej ind i drøftelser om en eventuel fusion med Aarhus Universitet ved at oprette en Danish School of Education med hovedcampus i København. Det er svaret, men på hvad? Hvorfor fusion i det hele taget? Hvad er det gode argument? Ja, jeg bliver svar skyldig. DPU har protesteret mod at skulle fusionere, men DPU er ikke lykkedes med at fremtvinge acceptable begrundelser for, hvorfor DPU's dør tilsyneladende skal lukkes. Men til gengæld er DPU havnet i fremsynede fusionsforhandlinger med Aarhus Universitet. Det skyldes, at DPU har håndteret en hædelig hændelse, der kan hjælpe dansk uddannelsesforskning.

Til alle fusionsramte: Alle må vel være interesserede i, at tingenes orden får tid til at udvikle sig, også selv om de må afvikles. Ellers må der insisteres på protest-retten. Fusioner er forviklinger, de lykkes ikke præcis som dem, der gerne vil beherske dem helt. Egentlig ganske opmuntrende. Noget nyt bliver til, når man fumler lidt med hinanden. ”To sjæle én tanke kan få et hjerte til at banke”. Vi bliver til ved at blive noget andet. ■